

ساعت برگزاری: ۹ صبح	نرد: ۱۵	مدت پاکت: ۹۰ دقیقه
---------------------	---------	--------------------

شماره یا نام صحیح اول	نرد به عدد	نرد به حرف
شماره یا نام صحیح دوم	نرد به عدد	نرد به حرف

کد امتحان:	۲۴۰۲۲/۰۵
تاریخ آزمون:	۱۴۰۳/۰۳/۲۰
عنوان:	نحو عالی (۲)
کتاب:	مبانی العربیه ۴
محدوده:	ج ۴- از اول بحث فی المنصوبات تا اول بحث تمیز
حذفیات:	ندارد

کد طلایی:

کلمه از نوشتن نام و نام خانوادگی در برگه امتحان و پاسخنامه، خودداری نمایید.

۰/۵

۱- علت حذف عامل مفعول مطلق در «له علی ألف عرفاً» چیست؟

- (أ) كان المصدر بدلاً من فعله
- (ب) أتت به تفصيلاً لعاقبة ما قبله
- (ج) كان المصدر مؤكداً لنفسه
- (د) كُزِر المصدر المسند إلى اسم ذات

۰/۵

۲- در کدام مورد تقدیم مفعول به دوم بر مفعول به اول، واجب است؟

- (أ) أعطى الأمير عمرواً
- (ب) ما أعطيت الصديق إلا كتاباً
- (ج) أعطيت الكتاب صاحبه
- (د) وهبتك درهماً

۰/۵

۳- در کدام گزینه نصب مفعول به توسط اسم فاعل، جایز نیست؟

- (أ) كنت شاکر همتك
- (ب) الحق ناصر ذوبه
- (ج) کم قائل لک سوءاً
- (د) أمتجزون أنتم مواعيدکم

۰/۵

۴- درباره صفت مشابه کدام ویژگی صحیح است؟ ***نکته: این سوال حذف شد

- (أ) معمول آن می تواند سببی و اجنبی باشد.
- (ب) می تواند مخالف با فعلش عمل کند.
- (ج) جایز است معمولش بر آن مقدم شود.
- (د) جایز است حذف شود و معمولش باقی بماند.

۰/۵

۵- بر اساس شرایط افعال تعجب، کدام گزینه صحیح است؟

- (أ) ما أحسن رجلاً
- (ب) ما أحسن بمعروفٍ امرأ
- (ج) ما أحسن عندک جالساً
- (د) ما كان أحسن الرياض

۱

۶- نائب از مفعول مطلق و نوع آن را در عبارت های زیر مشخص کنید.

(أ) خاطبته أحسن خطاب پاسخ: «أحسن» - صفت

(ب) علمتک تعلیماً لا أعلمه أحداً پاسخ: «ه» - ضمیر (تعلیماً، نائب از مفعول مطلق نیست و نمره ای به آن تعلق نمی گیرد).

۱

۷- مفعول به و عامل آن را در عبارت های زیر مشخص کنید.

(أ) آیا ما تدعوا فله الاسماء الحسنی پاسخ: «أیا»: مفعول به - «تدعوا»: عامل

(ب) دونک الکتاب پاسخ: «الکتاب»: مفعول به - «دونک»: عامل

۸- الغاء و تعلیق را در موارد زیر توضیح دهید و عبارات‌ها را ترکیب کنید.

- أ) آتِ تَعْلَمُونَ الْمَوْتَ الْغَاءَ (۰/۲۵) - توضیح: افعال قلوب در وسط دو مفعول قرار گرفته است. (۰/۲۵) - «آت»: مبتدا و «الموت»: خبر (۰/۵) [بیان جمله معترضه بودن «تعلمون» و ترکیب اجزاء درون آن، لازم نیست].
- ب) لِنَعْلَمَ أَيُّ الْحَزْبِينَ أَحْصَى تَعْلِيقَ (۰/۲۵) - توضیح: بعد از افعال قلوب صدارت طلب واقع شده است. (۰/۲۵) - «أئى»: مبتدا، «أحصى»: خبر و جمله «أئى الحزبین أحصى»: جانشین دو مفعول. (۰/۵) [بیان ترکیب «لنعلم» و «الحزبین» لازم نیست].

۹- تحذیر، اغراء و اختصاص را در عبارات‌های زیر مشخص کنید و عامل محذوف را ذکر نمایید.

- أ) اللهُ اللهُ فِي الْقُرْآنِ، لَا يَسْبِقُكُمْ بِالْعَمَلِ بِهْ غَيْرِكُمْ. پاسخ: اغراء - الزم
- ب) عَلَيَّ أَيُّهَا الشُّجَاعُ يُعَوَّلُ فِي الْقِتَالِ پاسخ: اختصاص در «أَيُّهَا الشُّجَاعُ [أَيُّهَا]» - أَخْصَّ
- ج) إِيَّاكَ أَنْ تَقْرُبَنِي مَنَازِلَ الْأَعْدَاءِ پاسخ: تحذیر - ق [يَا إِحْذَرُ. هر کدام که نوشته شود، نمره تعلق گیرد].

۱۰- حکم مشغول عنه (وجوب النصب، وجوب الرفع، جواز الامرین و ترجیح أحدهما) و علت این حکم را بیان کنید.

- أ) ثُمَّ الْجَحِيمِ صَلْوَهُ *** نکته: با توجه به اینکه مثال فوق اشتباه کتاب تشخیص داده شد، نمره آن توسط مصحح در قسمتهای دیگر توزیع شود.

- ب) الْفَقِيرُ لَوْ وَجِدْتَهُ لِأَحْسَنَتْ إِلَيْهِ پاسخ: وجوب رفع - قبل از الفاظی [ادات شرط] آمده است که مابعد آنها در ماقبل عمل نمی‌کند.
- ج) هَلَا الشَّرُّ تَجَنَّبْتَهُ پاسخ: وجوب نصب - بعد از الفاظی [تحضیض] آمده است که تنها به فعل داخل می‌شوند.
- د) أَوْ كِتَابِنَا قَرَأْتَهُ پاسخ: ترجیح نصب - بعد از ادواتی [همزه استفهام] آمده است که غالباً به فعل داخل می‌شوند.

۱۱- کیفیت تنازع را در آیه شریفه «أَتُونِي أَفَرِّغْ عَلَيْهِ قِطْرًا» بیان کنید. *** نکته: این سوال حذف شد.

- پاسخ: «أتونی» و «أفرغ» بر سر «قطرا» تنازع می‌کنند. «قطراً» به عنوان مفعول به، به «أفرغ» داده می‌شود و به «أتونی»، ضمیر محذوفی به عنوان مفعول به دوم داده می‌شود.

۱۲- چهار مورد از شرایط مفعول له را بر آیه شریفه «لَاتَقْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ خَشِيَةَ إِمْلَاقٍ» تطبیق دهید.

پاسخ: چهار مورد از پنج مورد زیر:

- أ) «خشیة» مصدر نکره و از افعال قلبی است.
- ب) «خشیة» بیان کننده علت قتل است.
- ج) زمان «خشیة» و زمان «قتل» یکی است.
- د) فاعل «خشیة» و فاعل «قتل» مشترک است.
- ه) «خشیة» از لفظ «لاتقتلوا» نیست.

۱۳- کلمات مشخص شده را ترکیب کنید.

- أ) كَيْفَ أَنْتَ وَ دَرَسِ النُّحُو پاسخ: مفعول معه
- ب) مَشِيْتُ نِصْفَ مِيلٍ پاسخ: مفعول فیه
- ج) مَا أَحْسَنَ تَوَاضُعِ الْأَغْنِيَاءِ لِلْفُقَرَاءِ طَلِبًا لِمَا عِنْدَ اللَّهِ پاسخ: «تواضع»: مفعول به - «طلباً»: مفعول له
- د) أَهْلًا وَ سَهْلًا پاسخ: مفعول به
- ه) وَ لَوْلَا دَفَعَ اللَّهُ النَّاسَ بَعْضُهُمْ بِبَعْضٍ پاسخ: مفعول به
- و) سَافَرْتُ وَ أَخَاكَ پاسخ: مفعول معه

۱۴- تاخیر حال در چه مواضعی واجب است؟

هرگاه جمله بوسیله حال محصور شده باشد- اگر جمله بوسیله واو حالیه متصل شده باشد- اگر صاحب حال مضاف به مجرور یا حرف جر باشد.

جایگزین سوالات ۴ و ۱۱: *** نکته: با توجه به اینکه سوال فوق در اواسط جلسه آزمون به آزمون اضافه شد لذا در صورت ترک جلسه و عدم پاسخگویی به سوال، نمره سوالات ۴ و ۱۱ برای ایشان در بارم دیگر سوالات توزیع شود.

در جملات زیر منادی را از مندوب تمایز داده و نوع اعراب و سبب آن را مشخص کنید.

- أ) يُوسُفُ أَعْرَضَ عَن هَذَا وَ اسْتَعْفَرَ لِدُنْبِكِ إِنَّكَ كُنْتَ مِنَ الْخَاطِئِينَ: یوسف منادای مفرد معرفه مبنی بر ضم و محلا منصوب است.
- ب) وَا عَجَبَاهُ! أَتَكُونُ الْخِلَافَةَ بِالصَّحَابَةِ وَ لَا تَكُونُ بِالصَّحَابَةِ وَ الْقَرَابَةِ: واعجابه مندوب است. نکره مقصوده مبنی بر ضمه تقدیری.
- ج) يَا أَبَتِ لَا تَعْبُدِ الشَّيْطَانَ إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِلرَّحْمَنِ عَصِيًّا: أَبَت منادای مضاف و منصوب به فتحه تقدیری است